

Europæisk konference for musikterapistuderende på Aalborg Universitet

Inge Kolind Skougaard

Kandidatstuderende ved musikterapiuddannelsen på Aalborg Universitet samt medarrangør af konferencen. Kontakt: Ingekolind@mail.dk

Det summede af musik og liv på Aalborg Universitet, da der den 4.–6. november 2005 blev afholdt Europæisk konference for musikterapistuderende.

Konferencen blev arrangeret af en gruppe energiske studerende fra Musikterapiuddannelsen på Aalborg Universitet med det mål i sigte at fremme kommunikationen, udvekslingen og samarbejdet imellem de man-

ge forskellige musikterapiuddannelser i Europa. Konferencen løb af stablen med stor succes, alt imens der blev snakket, oplevet, diskuteret, danset, sunget og spillet blandt de ca. 100 deltagere repræsenteret fra musikterapiuddannelser i henholdsvis Spanien, Tyskland, Norge, Sverige, Holland, Belgien, Slovenien og Danmark.

Lignende konferencer, som også går under betegnelsen “student meetings”, bliver afholdt to gange årligt på musikterapiuddannelser rundt om i Europa. Den første var i Wien i 2000. Hovedinitiativtageren til den danske konference, Kaja Elise Enge havde

tidligere været deltager på sådanne “student meetings”. Hun var herefter ikke i tvivl om, at Musikterapiuddannelsen på Aalborg Universitet skulle på listen over værter for de europæiske konferencer for musikterapistuderende og stod derfor i spidsen for, at

der blev oprettet en arrangørgruppe. Medlemmerne af arrangørgruppen til konferencen i Aalborg var: Kaja Elise Enge, Signe Lindstrøm, Nynne Lyhne Collins, Lærke Forman, Mathias Granum, Karen Marie Fogedby, Inge Kolind Skougaard og Anette Dalmo Moltubak, alle musikterapistuderende fra Aalborg Universitet.

EAMTS

På en konference i Holland i 2002, kom organisationen EAMTS (European Association of Music Therapy Students) til verden. (Se også www.eamts.org). EAMTS er et organ, som har til formål at forene europæiske musikterapeuter på et tidligt tidspunkt i karrieren og fremme kommunikationen både studerende imellem og mellem studerende og professionelle musikterapeuter. For et fag som musikterapi, der er relativt lille og samtidig har så mange grene er kommunikation og en dynamisk international dialog utrolig vigtig i arbejdet mod en fælles musikterapeutisk diskurs og forståelsesramme. Konferencer som disse er således, for de studerende, med til at styrke fagligheden samt evnen til at navigere i det brede musikterapeutiske felt.

Kaja Elise Enge, Bestyrelsesmedlem i EAMTS udtaler: *"I EAMTS arbejdes der for tiden på at organisere og åbne op for udveksling af praktikpladser imellem forskellige lande. Der arbejdes også på at etablere studieprojekter i bl.a. krigsramte områder samt bedre forskningsmuligheder for de studerende. Et andet vigtigt område i EAMTS er at muliggøre deltagelse for de studerende på musikterapikonferencer i forskellige land".*

Musikterapiuddannelsen på Aalborg Universitet

Musikterapiuddannelsen i Aalborg er i sin opbygning og med sin psykodynamiske orientering enestående af sin art og er måske nok den mest omfattende i Europa, mht. områder som bl.a. læreterapi, praktikker og teoretisk undervisning. Endvidere er Aalborg Universitet det eneste universitet i Europa, der har tilknyttet en international ph.d. forskeruddannelse i musikterapi. Alt dette er vi som danske musikterapistuderende stolte af. Generelt gav afholdelsen af konferencen os lejlighed til at dele det, der er specielt ved netop den danske musikterapiuddannelse med andre musikterapistuderende rundt om i Europa, hvilket i høj grad var motivationsfaktor for afholdelsen af konferencen.

Konferencen

Som åbning til konferencen fredag aften gik hver uddannelse på scenen med en musikalsk præsentation. Der blev her optrådt med bl.a. norsk folkemusik, Beethovens "Für Elise" i skiftevis jazz og klassisk udgave, en stemmeimprovisation med "soundscapes" og andre spændende indslag. Senere samme aften deltog alle i afrikansk dans og kropspærkussion ledet af Vibeke Kristensen som er studerende på Musikterapiuddannelsen på Aalborg Universitet.

Workshops

Om lørdagen var der mulighed for at deltage i op til 3 af de 6 forskellige workshops som konferencen tilbød, herunder Intuitiv musik, Intuitiv dans, Klinisk klaverimprovisation, Klinisk stemmebrug, Psykodynamisk bevægelse og Kvalitativ Videoanalyse. I planlægningen af workshop'ene blev der fra arrangørens side lagt stor vægt på at tilbyde noget, der specifikt repræsenterer Musike-

rapiuddannelsen på Aalborg Universitet. Vi valgte derfor at lade nogle af uddannelsens undervisere varetage flere af workshop'ene, idet Intuitiv musik, Psykodynamisk bevægelse, Klinisk klaverimprovisation samt Klinisk stemmebrug alle indgår som kurser integreret i Musikterapiuddannelsen på Aalborg Universitet.

Kvalitativ Videoanalyse indgik på konferencen som et forskningsteoretisk element, hvilket også i høj grad er et spor der kendetegner den danske musikterapiuddannelse. Denne workshop blev varetaget af Ulla Holck (ph.d. i musikterapi, lektor og studieleder ved Musikterapiuddannelsen på Aalborg Universitet samt ansat ved Musikterapi-klinikken på Aalborg Psykiatriske Sygehus). Ulla Holck præsenterede metoden "Kvalitativ VideoObservation" (QVO), hvis mål er at afdække implicit viden/mening hos de, der observeres. I musikterapi kan indfaldsvinklen bruges til at analysere interaktionsmønstre mellem klient og terapeut, herunder f.eks. interaktionsmønstre, der foregår uden for terapeutens opmærksomhed eller som pga. terapeutens 'blinde pletter' bliver gentaget uden nærmere refleksion. På workshoppen fik deltagerne selv lejlighed til at afprøve QVO, både gennem en fælles øvelse og dernæst på videooptagelser fra Ulla Holcks ph.d.-afhandling (2002): *Kommunikalsk' samspil i musikterapi* – om musikterapi med børn med betydelige funktionsnedsættelser. Fokus var at afdække interaktionsmønstre, og dernæst diskutere deres betydning for det terapeutiske samspil.

Ulla Holck udtaler: *"Det var en fornøjelse at være workshopholder på konferencen. De ydre rammer om workshop'ene fungerede optimalt. Arrangørerne, dvs. de danske studerende, havde virkelig formået at stab-*

le en 'professionel' conference på benene, såvel indholdsmæssigt som strukturelt."

Workshoppen med Intuitiv dans indgik på konferencen som et tværfagligt element og blev varetaget af Gitte Brandenburg Carlsen, som er selvuddannet konsulent med 10 års terapierfaring indenfor psykiatrien, hvor hun bl.a. har arbejdet med kunst og bevægelse. Hun har siden 1998 arbejdet med dans som en vej til en dybere forbindelse til sig selv og andre. På workshoppen blev der bl.a. arbejdet med at 'dansen sin egen dans', at være til stede i nuet og at udforske fødder, åndedrag, hjerteslag samt sin indre lidenskab og stilhed. Musik er i høj grad bevægelse og inddragelsen af krop og bevægelse i musikterapi er derfor yderst relevant for faget.

Psykodynamisk bevægelse: På denne oplevelsesebaserede workshop var fokuset at træne de musikterapistuderende i sensitiv tilstedeværelse i relationen til klienten i det kliniske arbejde, også kaldet 'disciplineret subjektivitet'. Workshoppen blev varetaget af Inge Nygaard Petersen (analytisk musikterapeut og GIM terapeut, Lektor ved musikterapiuddannelsen på Aalborg Universitet siden 1986 og klinikleder siden 1995 ved Musikterapi-klinikken på Aalborg Psykiatriske Sygehus. Inge Nygaard Pedersen blev tilbage i 1981 ansat til at opbygge Kandidatuddannelsen i Musikterapi på Aalborg Universitet og har været studieleder samme sted indtil 1995). Inge Nygaard Pedersen har gennem mange år både udviklet og undervist i teknikker og øvelser i den særlige form for tilstedeværelse, som indbefatter bevægelse og stemmeimprovisation, hvilket hun demonstrerede på workshoppen. Deltagerne blev bl.a. trænet i deres bevidsthed omkring indre centrering samt at åbne og sætte grænser i relation til andre. Der

blev endvidere arbejdet med forbindelsen til henholdsvis det indre barn samt indre autoritets- og omsorgsfigurer.

Inge Nygaard Pedersen udtaler: "...gruppen var utrolig koncentrerede og til stede og deltagerne var meget åbne over for de øvelser jeg lavede med dem. Der var en del nationaliteter samlet, men efter få minutter føltes det som en gruppe af de studerende jeg har glæde af at give den samme undervisning på studiet til daglig. En rigtig dejlig oplevelse og jeg fik megen positiv respons på workshoppen".

Klinisk klaverimprovisation: På denne både praktiske og teoretiske workshop blev der taget udgangspunkt i Tony Wigrams bog (2004): *Improvisation* om grundlæggende improvisations- og musikterapeutiske teknikker og metoder. Workshoppen blev varetaget af Helle Nystrup Lund (kandidat i musikterapi, ansat på Aalborg Psykiatriske Sygehus, underviser i klaver og improvisationsteknikker ved Musikterapiuddannelsen på Aalborg Universitet samt uddannet jazzpianist fra "Berklee, College of Music"). Deltagerne arbejdede bl.a. med teknikker som: melodisk, akkordbaseret og atonal akkompagnement, anvendelse af jazz-stil og "walking bass" samt matching og reflecting. Improvisation spiller en hovedrolle i mange musikterapeuters værktøjskasser. Gennem brugen af nævnte teknikker kan terapeuten f.eks. matche klientens musik eller reflektere klientens stemning, så klienten føler sig set og hørt i den terapeutiske relation.

Helle Nystrup Lund udtaler: "Tak for et flot arrangement. Workshop'ene var vellykkede og

jeg fik mange positive tilbagemeldinger... Det er min oplevelse at de fleste studerende havde omtrent samme tilgang til faget som på musikterapiuddannelsen. Der var en gængs forståelse af, at terapeut - klient forholdet spiller en central rolle, og at man tager udgangspunkt i klientens udtryk i musikken."

Intuitiv musik: Denne workshop indeholdt træning i gruppeimprovisation samt træning i at skabe kompositioner for improvisationsmusikere. Workshoppen blev varetaget af Carl Bergstrøm Nielsen (autodidakt musikterapeut inden for handicapområdet siden 1984, underviser i Intuitiv musik ved Musikterapiuddannelsen på Aalborg Universitet siden 1983 samt aktiv komponist og musiker inden for frie musikformer siden 70'erne). Carl Bergstrøm Nielsen fremlagde forskellige øvelser der tog udgangspunkt i spilleteknikker, opmærksomhed, gruppedynamik samt analyse og notation af det musikalske lydbillede.

Klinisk stemmebrug: Med udgangspunkt i Roy Hart teknikker blev der afholdt 2 forskellige workshops omhandlende krop og stemmebrug i musikterapi. Workshop'ene blev varetaget af Sanne Storm (kandidat i musikterapi fra Aalborg Universitet, ansat på Psykiatrisk Hospital, Torshavn, Færøerne, samt underviser i krop og stemme arbejde og klinisk stemmebrug ved Musikterapiuddannelsen på Aalborg Universitet samt fuldført et toårigt pædagogisk kursus i Roy Hart stemmetræning). Den første workshop tog udgangspunkt i Sanne Storms kliniske arbejde med en depressiv kvinde, hvor Sanne Storm gjorde brug af krop- og stemmearbejde som terapeutisk instrument. Deltagerne oplevede her forskellige øvelser der inkluderede brug

af krop og stemme som nøgle til en dybere forståelse af sig selv og egne reaktioner. Den anden noget længere workshop fokuserede på menneskets stemme. Der blev her lagt op til at udforske forskellige muligheder og facetter ved stemmen, herunder stemmens smukke og grimme lyde og det legende felt. Der blev lagt vægt på at forstå sammenhænge mellem krop, stemme, åndedrag og klang samt undersøge stemmens egenskaber som nøgle til psykologiske perspektiver.

Foruden de 6 meget spændende workshops der blev afviklet om lørdagen, bød konferencen endvidere på diskussionsgrupper, information om EAMTS, intuitiv jam, fest og lækre måltider lavet af arrangørerne og frivillige hjælpere i universitets kantine.

Foredrag med Lars Ole Bonde

Som afslutning på weekenden søndag formiddag deltog alle i et utroligt rørende foredrag med Lars Ole Bonde (ph.d. i musikterapi, GIM-musikterapeut, Lektor på Musikterapiuddannelsen på Aalborg Universitet siden 1991 samt studieleder fra 1997-2003). Overskriften for foredraget var *En undersøgelse af terapeutiske oplevelser ved klassisk musik* og foredraget omhandlede brugen af klassisk musik i BMGIM (The Bonny Method of Guided Imagery and Music). Lars Ole Bonde behandlede her bl.a. følgende spørgsmål: "Hvad er det specifikke terapeutiske potentiale ved brugen af klassisk musik i receptiv musikterapi?", "Hvordan kan klassisk musik betragtes som metafor for menneskets oplevelser og relationer?", "Hvordan kan klassisk musik vække og støtte terapeutiske metaforer og narrativer?" og "Hvordan kan man undersøge den klassiske musiks indflydelse på klienter/patienter?". Under foredraget sad flere af konferencens deltagere med tårer i øjnene, mens de lyttede til den smukke musik der fulgte præsentationen af de meget rørende case-narrativer

fra Lars Ole Bondes ph.d (2005): *The Bonny Method of Guided Imagery and Music (BMGIM) with Cancer Survivors. A Psychosocial Study with Focus of the Influence of BMGIM on Mood and Quality of Life*. Aalborg University.

Koncert

Endnu et højdepunkt på konferencen var Lørdagskoncerten med middelalderbandet Virelai som sammen med de entusiastiske deltagere skubbede tiden 900 år tilbage og forvandlede de akademiske omgivelser til en stemningsfuld folkefest med kædedans og fællessang. Musikkens toner, rytmer og klange kom bl.a. fra fløjter, drejelire, jødeharpe, bratsch, perkussion og sang. Det var en meget indtryksfuld og absolut livsbekræftende musikalsk oplevelse. (Se også www.virelai.dk).

Deltagerudtalelse fra **Anna Claughton, Oslo**: "*Det som imponerte mest med konferansen, var hvordan internasjonale studenter fikk muligheten til å benytte seg av lærerressursene på Aalborg. At det går an å lage et opplegg med kvalitetsundervisning som er økonomisk mulig for studenter er helt fantastisk. Workshopene var bra planlagt med spennende og aktuelle temaer. Selv var jeg med på blandt annet en workshop med en engasjert og dyktig Helle Nystrup Lund som gikk ut på klinisk improvisasjon på pianoet. Det var deilig med litt påfyll fra en annen vinkel og motivasjon var på topp i slutten av workshoppen. For meg, det som var mest spennende var å kunne veksle og sammenligne erfaringer med*

musikterapistuderenter fra andre land, samt hente støtte fra å delta i et større miljø. Det gjør det mulig å sette sine egne ideer, opplevelser og erfaringer i kontekst av en internasjonal arena. Samtidig bidrar det til en veksling av faglig informasjon på et nivå som engasjerer studenter."

Diskussionsgrupper under ledelse af musikterapistuderende Kaja Elise Enge

For at danne ramme om den faglige udveksling på konferencen blev der afholdt 1½ times strukturerede diskussionsgrupper, hvor 30 studerende fra henholdsvis Norge, Danmark, Holland, Sverige og Tyskland diskuterede udvalgte temaer i mindre grupper. Temaerne for diskussionerne var: 1) Fordele og ulemper ved international udveksling mellem de forskellige musikterapiuddannelser. 2) Hvilke af de studerendes behov kan EAMTS dække?, Hvad kan EAMTS gøre for at engagere flere studerende i organisationen?, Ideer til hvordan EAMTS kan blive bedre. 3) 'Lad tankerne flyve'. Gode ideer til forbedringer i det musikterapeutiske uddannelsessystem, Hvad håber du, der har ændret sig om 10 år mht. hvordan det er at være henholdsvis musikterapistuderende og professionel musikterapeut?

Under det sidste tema vedrørende fremtidsønsker for musikterapiuddannelserne blev følgende nævnt: En mere ensartet struktur på uddannelserne og mere 'udvekslingsbare' uddannelser (men uden at de enkelte uddannelser mister deres identitet). At

de ansvarlige på uddannelserne er villige til at samarbejde om at åbne mulighederne for international udveksling. At musikken kommer mere i fokus og at der bliver et højere musikalsk niveau blandt de musikterapistuderende.

Deltagerudtalelse fra **Sofie Andersen, Danmark**: "*Jeg nød konferencen, da den var meget alsidig! Der var både tid til gensynsglæde, nye bekendtskaber, jam ud på de sene nat-tetimer, faglighed, lækker mad, inspiration fra workshops, fælles overnatning i gymnastiksal, kædedans og pudsige overraskelser. Jeg blev f.eks. meget overrasket over, hvor åbenlyst forskellige musikterapi-kulturerne er i Europa. Forskellene oplevede jeg især i musikken og i de faglige diskussioner på konferencen, men også ved at alderen på nogle studier kan være helt ned til 16 år. Denne kulturelle og menneskelige alsidighed gav stemningen en meget speciel glød og for mig gav det anledning til en del refleksion!"*

Der skal fra arrangørernes side lyde en kæmpe tak til alle deltagende studerende og workshopholdere samt andre medvirkende på konferencen, der læser *Dansk Musikterapi*, for at bidrage til en fantastisk konference!